

Postavení nevládních organizací v mezinárodním právu

Abstrakt

Nevládní organizace a zejména pak mezinárodní nevládní organizace jsou významným aktérem v mezinárodních vztazích, stejně tak jako státy, mezivládní organizace a nadnárodní korporace. Každý z těchto aktérů má v mezinárodních vztazích svoji úlohu, s různým dopadem na mezinárodní právo.

Tato práce dopodrobna zmapovala mezinárodní nevládní organizace, od počátku jejich vzniku až do současnosti. Nevládní organizace byly rozčleněny a zatříděny dle několika zvolených kritérií a vydefinovány. Ve své další části práce identifikovala skupinu nevládních organizací *sui generis*, které ačkoli jsou organizacemi nevládními, požívají mezinárodněprávní subjektivity.

Práce byla pojata s prvky sociologické metody, tedy mnohem více se zabírala skutečnostmi, proč daný dokument vznikl v takové podobě a jak je fakticky naplňován, spíše než jaký je obsah samotného dokumentu a jak by měl být vykládán. S ohledem na zvolenou metodu jsou zasazovány kauzální případy do historických souvislostí.

Druhá část práce se zabírala zejména organizacemi sportovními, které byly prvotním impulsem k sepsání této disertační práce. Práce nejen dopodrobna rozebrala, jak vybrané nevládní organizace fungují, ale i jaké jejich jednání mělo mezinárodní dopady. Poslední kapitola práce se věnovala srovnávací analýze na první pohled nesourodých subjektů, ze které vyplynul závěr, že v zásadě nezáleží na typu subjektu, zda se jedná o organizaci nevládní či nadnárodní korporaci, protože každý subjekt se může dopouštět porušování předpisů, zejména lidských práv, byť z pohledu práva vnitrostátního.

V práci byl na základě zvolených metodologických postupů zjištěn vývoj mezinárodních nevládních organizací, co do jejich počtu a právního statusu. Dále byla zhodnocena jejich spolupráce s vybranými mezivládními organizacemi. Stranou nezůstala ani legitimita nevládních organizací, kterou autor považuje za jedno z klíčových témat k fungování nevládních organizací.

Za hlavní přínos této práce autor považuje zaplnění vakua, kdy pro literaturu mezinárodních vztahů je právní subjektivita mezinárodních nevládních organizací tématem spíše právním a z pohledu politologického ne zcela tématem zajímavým a zároveň dosti obtížným, tudíž tuto

problematiku přenechávají právním teoretikům. Pro právní teoretiky a literaturu mezinárodního práva nejsou mezinárodní nevládní organizace předmětem bližšího zkoumání, a to z důvodu, že nejsou nositeli mezinárodněprávní subjektivity. Zahraniční literatura je v této oblasti rozvinuta výrazněji, kde kvalita prací např. J. Klabberse a A. K. Lindblomové naplňuje nejvyšší standardy vědeckých prací v této oblasti. V české literatuře se uvedeným tématem alespoň okrajově zabývá Š. Waisová a M. Romancov. Pohled těchto autorů je však vzhledem k jejich politologickému a filozofickému vzdělání a zaměření jiný než v této práci, která se tématem nevládních organizací zabývá zejména ke konotacím právním.

Klíčová slova: [Mezinárodní nevládní organizace, INGO, mezinárodněprávní subjektivita]

Mgr. René Příhoda